

Socialdepartementet

2022-02-09

Mikael Dubois
0702493238
mikael.dubois@tco.se

Ett utökat arbetsskadeskydd vid smitta av samhällsfarlig sjukdom

S2022/00193

TCO har beretts tillfälle att yttra sig över promemorian *Ett utökat arbetsskadeskydd vid smitta av samhällsfarlig sjukdom*.

Promemorians förslag

I promemorian föreslås att en sjukdom som har ådragits i arbetet och som är klassificerad som en samhällsfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen (2004:168) ska anses utgöra en arbetsskada enligt socialförsäkringsbalken. Detta ska gälla utan begränsning till vissa slags arbetsplatser eller arbetsuppgifter. Ändringen ska träda i kraft den 31 mars 2022 men tillämpas även på skada som har inträffat före ikraftträdandet. Den som har fått avslag enligt nuvarande regelverk har därför möjlighet att ansöka på nytt.

Vidare föreslås att SARS och covid-19 tas bort från bilagan till förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd (FASP).

TCO kommentarer

Covid-19 har visat hur sårbart samhället är för nya sjukdomar där det saknas behandling och kunskap om sjukdomsförloppet, och att sjukdomar som får en bred spridning i samhället kan innebära en ökad risk för smitta inom ett brett spektrum av arbeten och arbetsuppgifter där det också är svårt att vidta åtgärder för att motverka denna risk. Exempel på sådana arbeten finns inom hälso- och sjukvården där personalen kommer i kontakt med sjuka patienter, men också inom exempelvis polisen i samband med omhändertaganden, inom socialtjänsten i kontakter med klienter

eller inom andra arbeten där kontakter med andra människor är därmed förenad risk för smitta är en central del.

En förutsättning för att arbetsskadeförsäkringen ska fylla sitt syfte är att den ger ett ekonomiskt skydd mot de risker som arbetstagarna möter i sitt arbetsliv. TCO *tillstyrker* därför regeringens förslag att sjukdom av smitta som klassas som samhällsfarlig omfattas av arbetsskadeförsäkringen oavsett i vilket arbete eller inom vilka arbetsuppgifter smittan har ådragits.

När det gäller att ta bort SARS och covid-19 från listan på smittsamma sjukdomar i FASP motiveras det med att SARS och covid-19 omfattas av arbetsskadeförsäkringen i och med promemorians förslag så länge dessa är klassade som samhällsfarliga sjukdomar.

Utvecklingen har visat att den vetenskapliga kunskapen om covid-19 fortfarande är bristfällig, och det uppstår nya varianter som snabbt får stor spridning. Även om covid-19 inte längre skulle innebära risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner kan det ändå finnas arbeten och yrkesområden där det kvarstår en förhöjd risk att smittas av covid-19 i någon existerande eller potentiell ny variant och därmed en risk för långvarig sjukdom och i värsta fall död. TCO vill därför framhålla att det är centralt att de som i sitt arbete riskerar att smittas av covid-19 har en möjlighet att få denna sjukdom godkänd som arbetsskada så länge sjukdomen kan medföra långvarig sjukdom eller död och de som drabbas i övrigt uppfyller kraven för ersättning från arbetsskadeförsäkringen.

TCO noterar också att Folkhälsomyndigheten den 3 februari till regeringen lämnat en hemställan om att sjukdomen covid-19 inte längre ska vara en samhällsfarlig och allmänfarlig sjukdom. Att i rådande situation undanta covid-19 och SARS från arbetsskadeförsäkringen vore både förhastat och illa genomtänkt. Covid-19 är alltjämt en sjukdom med potentiellt allvarliga konsekvenser för den som blir sjuk och kunskapen om de långsiktiga konsekvenserna är bristfällig.

TCO *avstyrker* därför bestämt att SARS och covid-19 tas bort från listan över smittsamma sjukdomar fram till dess att det finns tillförlitlig vetenskaplig kunskap om dessa sjukdomar och deras varianter och deras konsekvenser för individens hälsa och välmående.

Om regeringen trots ovan beslutar att stryka covid-19 från bilagan kan detta *inte* göras retroaktivt utan enbart tillämpas på personer som insjuknat efter ändringens ikraftträdande. De som blivit sjuka i covid-19 och som vid insjuknandet omfattades av arbetsskadeförsäkringen ska alltså fortsätta att göra det och inte drabbas negativt av en sådan eventuell ändring.

Slutligen vill TCO framhålla att promemorians förslag inte adresserar de problem med dagens regelverk kring smitta som diskuteras inom betänkandet *Stärkt kunskap – samlad handläggning* (SOU 2017:25). I detta betänkande föreslås ett generellt arbetsskadebegrepp vid smitta samt att personkretsen avskaffas när det gäller smitta som arbetsskada. TCO ställde sig i sitt remissvar positivt till dessa förslag. I ett arbetsliv där kontakter mellan människor blir en allt mer central del inom allt fler arbeten, samtidigt som en ökad rörlighet innebär att potentiella smittor och sjukdomar snabbt kan sprida sig, är dagens konstruktion med en fast lista på smittsamma sjukdomar som kan berättiga ersättning och en begränsning till vissa slags arbeten och arbetsuppgifter illa lämpad. TCO utgår därför från att den nyligen påbörjade översynen av arbetsskadeförsäkringen även kommer att innefatta regelverket vid smitta. Promemorians förslag att utöka det generella arbetsskadebegreppet till att omfatta samhällsfarliga sjukdomar kan ses som ett steg i den riktning som föreslås i betänkandet *Stärkt kunskap-samlad handläggning*.

Therese Svanström
Ordförande

Mikael Dubois
Utredare